

Преузето са www.pravno-informacioni-sistem.rs

На основу члана 181. тачка 11) Закона о државном премеру и катастру („Службени гласник РС”, бр. 72/09 и 18/10),
Директор Републичког геодетског завода доноси

ПРАВИЛНИК
о геодетско-катастарском информационом систему
"Службени гласник РС", број 124 од 29. децембра 2012.

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се садржај, формирање и одржавање геодетско-катастарског информационог система (у даљем тексту: ГКИС).

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

- 1) „администратор базе података” је лице које се стара о функционисању, одржавању и заштити базе података;
- 2) „база података (database)” је организована колекција логички повезаних података;
- 3) „безбедност” је начин на који је систем заштићен од неовлашћеног приступа или губитка података, као и могућности злонамерних напада;
- 4) „географски информациони систем (ГИС)” је рачунарски систем намењен за прикупљање (интеграцију), обраду, управљање, анализу, приказ и одржавање просторно оријентисаних података;
- 5) „ГКИС” је мрежно оријентисан модуларни систем који омогућава континуирано прикупљање, чување, повезивање, праћење, обраду, одржавање, презентацију, размену и дистрибуцију података из подсистема основних геодетских радова, катастра непокретности, адресног регистра, регистра просторних јединица, регистра географских имена, катастра водова и топографско-картографских података, као и других података из делокруга Републичког геодетског завода (у даљем тексту: Завод);
- 6) „геоподаци” су подаци са директном или индиректном везом са одређеном локацијом или географском области;
- 7) „DBMS (Database Management System)” је софтверска апликација која се користи за креирање, складиштење, одржавање и извоз података из базе података;
- 8) „дигитални топографски кључ” је скуп података и правила о приказу топографских знакова-графичких симбола за појаве и објекте садржане у бази података, у форми каталога у дигиталном облику;
- 9) „формат растерског фајла” је начин записа дигиталне растерске слике;
- 10) „FTP (File Transfer Protocol)” је протокол за пренос датотека података између два рачунара на мрежи;
- 11) „ИКТ” су информационо-комуникационе технологије које обезбеђују приступ информацијама путем телекомуникација, а обухватају мреже, бежичне мреже, хардвер, софтвер, интернет и друге комуникационе медије;
- 12) „интероперабилност” је способност информационо-комуникационих система и пословних процеса да подрже проток података и омогуће размену информација и знања;
- 13) „класа” је скуп објеката који имају исте атрибуте, операције, методе, релације и семантику;

- 14) „метаподаци” су скуп података који описују, објашњавају, лоцирају или на други начин чине лакшим претраживање, коришћење или управљање неким извором информација;
- 15) „проширивост или скалабилност” је могућност измена конфигурационих компоненти система ради прилагођавања жељеним проширењима;
- 16) „сервиси просторних података” су операције које се могу обавити позивањем рачунарске апликације на просторним подацима који су садржани у скуповима просторних података или на повезаним метаподацима;
- 17) „скуп просторних података” је колекција просторних података који су међусобно повезани;
- 18) „стандард” је јавно доступан документ, утврђен консензусом и донет од признатог тела, у којем се за општу и вишекратну употребу утврђују правила, захтеви, карактеристике, упутства, препоруке или смернице за активности или њихове резултате, ради постизања оптималног нивоа уређености у одређеној области у односу на постојеће или могуће проблеме;
- 19) „Web портал” је софтверска апликација која је доступна путем интернета и којом се врши размена информација између различитих софтверских система.

II. САДРЖИНА И ФОРМИРАЊЕ ГКИС-а

Члан 3.

ГКИС се организује и реализује преко одговарајућих подсистема, односно база података, апликација и сервиса, на савременој информационо-комуникационој инфраструктури.

Базе података, апликације, сервис и техничка инфраструктура у оквиру ГКИС-а, пројектују се, реализују и одржавају по домаћим и међународним стандардима из домена геоинформација и информационо- комуникационих технологија.

Члан 4.

У складу са одредбом члана 157. Закона о државном премеру и катастру („Службени гласник РС”, бр. 72/09 и 18/10 – у даљем тексту: Закон) ГКИС се састоји од подсистема који садрже податке и сервисе података:

- 1) основних геодетских радова;
- 2) катастра непокретности;
- 3) адресног регистра;
- 4) регистра просторних јединица;
- 5) регистра географских имена;
- 6) катастра вода;
- 7) топографско-картографских података;
- 8) других података у складу са Законом.

Члан 5.

ГКИС омогућава и обезбеђује:

- 1) ефикасно обављање пословних процеса и активности у оквиру делатности Завода;
- 2) задовољавање потреба корисника геодетско-картографских и других података из надлежности Завода;
- 3) аутоматизацију процеса прикупљања, обраде, анализе и презентовања информација;
- 4) сигурност, поузданост и интегритет података;
- 5) бржи и лакши приступ информацијама и документима;
- 6) рационално и целовито управљање подацима и документацијом;
- 7) дељење информатичких ресурса и кооперативни рад запослених;
- 8) интеграцију пословних процеса са системима за организацију и управљање;

9) заштиту података и документације.

Члан 6.

ГКИС користи стандардизовану мрежну и техничку инфраструктуру, рачунарски хардвер одговарајућег квалитета, оперативне системе, услужне и корисничке апликације и сервисе.

Члан 7.

У поступку формирања ГКИС-а примењују се међународни стандарди и норме из области информационе технологије и геоинформација, и то:

- 1) за информационе технологије – стандарди ISO/IEC JTC 1 (Information Technology Standards) Заједничког техничког комитета 1;
- 2) за Web технологију – препоруке и спецификације развијене од стране World Wide Web Consortium (W3C);
- 3) за метаподатке, просторне податке и сервисе – стандарди усвојени од стране ISO (International Organisation for Standardisation), односно Техничког комитета 211 (ISO/TC 211 Geographic Information/Geomatics), OGC (Open Geospatial Consortium) и INSPIRE (Infrastructure for Spatial Information in the European Community).

Члан 8.

ГКИС обезбеђује прикупљање, управљање и коришћење података подсистема из члана 4. овог правилника, на следећим принципима:

- 1) вођење података на једном референтном месту и омогућавање приступа и размене података на различитим нивоима у оквиру Завода;
- 2) вођење метаподатака као информација о подацима и сервисима које описују податке и сервисе података и омогућавају њихово проналажење;
- 3) омогућавање корисницима изван Завода приступ подацима и пријем захтева преко Web сервиса;
- 4) издавања докумената у електронском или другом облику;
- 5) обезбеђења услуга електронског пословног промета за коришћење података и сервиса који захтевају новчану накнаду;
- 6) обезбеђивање мера заштите информационог система у свим фазама функционисања.

Члан 9.

ГКИС се формира на бази Web технологије као модуларан, флексибилан, интероперабилан и безбедан систем у којем се:

- 1) централна база података налази у седишту Завода;
- 2) DBMS системом подржава објектно-релациони модел података за складиштење геометрије, рад са једноставним и комплексним типовима просторних података, просторно индексирање и просторни референтни систем;
- 3) реплика централне базе података ГКИС-а користи за дистрибуцију података спољашњим корисницима путем Web портала;
- 4) приступ подацима у DBMS систему омогућава искључиво кроз апликације и који је заштићен системом лозинки (осим за администраторе и друге кориснике са посебним овлашћењима);
- 5) комплетна архитектура сервисно оријентише (SOA-Service-Oriented Architecture);
- 6) раздваја управљање подацима, апликациона логика и корисничко окружење (трослојност);
- 7) налазе модули за писарницу, управљање документацијом (Document Management System), управљање радним процесима (токовима рада),

- електронско плаћање података и Web приступ подацима и сервисима за спољне кориснике (Web портал);
- 8) обезбеђује прављење сигурносне копије (Backup), уравнотежење оптерећења (Load balancing) и редувантност система (Redundant system);
- 9) обезбеђује систем:
- администрацијом корисника;
 - HTTPS протоколом (Hypertext Transfer Protocol Secure);
 - виртуелном приватном мрежом (VPN-Virtual Private Network);
 - заштитним зидом (Firewall);
 - заштитом од вируса, злонамерног кода и неовлашћеног упада у систем;
- 10) омогућава уклапање у концепт е-управе.

Члан 10.

Инфраструктура ГКИС-а обухвата:

- 1) преносиве рачунаре, мрежне радне станице, периферне уређаје (штампаче, скенере и др.), сервере, системе за прављење сигурносне копије, екстерне дискове и другу хардверску опрему;
- 2) активну мрежну опрему (свичеви, рутери, модеми и др.);
- 3) комуникационе везе за приступ серверима, мрежи и интернету;
- 4) системске управљачке и контролне сервисе за електронску пошту, коришћење софтвера, интернета, интранета и подршку корисницима;
- 5) дистрибуирану рачунарску и комуникациону мрежу (WAN) и локалну рачунарску мрежу (LAN).

Члан 11.

Садржај базе података ГКИС-а дефинисан је у оквиру сваког подсистема засебно, у складу са подзаконским актом којим се уређује област подсистема. Структура и садржај базе података из става 1. овог члана дефинише се на основу спецификације података за INSPIRE теме обухваћене ГКИС-ом, ради обезбеђивања и ефикасне размене података у оквиру Националне инфраструктуре геопросторних података (НИГП).

Члан 12.

Геометрија објеката базе података ГКИС-а дефинисана је геометријским елементима применом стандарда ISO19107 Географске информације – Просторна шема.

Правила креирања геометријских и тополошких релација између објеката прописана су моделом података.

Провером испуњености правила из става 2. овог члана утврђује се тополошка, геометријска и тематска конзистентност садржаја базе података ГКИС-а.

Члан 13.

Картографски приказ садржаја базе података ГКИС-а реализује се у складу са подзаконским актима који уређују садржај базе података сваког подсистема ГКИС-а.

Члан 14.

Просторни референтни систем уређен је у складу са подзаконским актом којим се уређује област основних геодетских радова.

Члан 15.

Метаподаци за скупове просторних података и сервисе описују скупове просторних података и сервисе просторних података и омогућавају њихово проналажење, процену квалитета и коришћење.

За метаподатке из става 1. овог члана примењују се стандарди ISO 19115 Geographic information-Metadata (текстуална спецификација) и ISO 19139 Geographic Information-Metadata-XML Schema Implementation (шема).

III. МОДЕЛ ПОДАТАКА

Члан 16.

Модел података описује се језиком за моделовање UML (UML-Unified Modelling Language) применом стандарда ISO/TS 19103 Географске информације – Језик концептуалне шеме, који садржи правила и смернице за употребу језика концептуалне шеме у оквиру ISO 19000 серије стандарда.

Моделом података дефинишу се класе, њихов просторни приказ (тачке, линије или полигони), њихови атрибути, правила и релације и историја података тако да је омогућен ефикасан приступ подацима, као и одговарајуће операције над подацима.

IV. ФОРМАТИ ЗА РАЗМЕНУ ПОДАТАКА

Члан 17.

Размена података у оквиру ГКИС-а врши се у следећим форматима:

1) текстуални подаци:

– ASCII (American Standard Code for Information Interchange);

– CSV (Comma-Separated Values);

2) векторски подаци:

– XML (Extensible Markup Language);

– GML (Geography Markup Language);

– KML (Keyhole Markup Language);

– ESRI Shapefile;

3) растерски подаци:

– TIFF (Tagged Image File Format);

– TIFF са TFW-ом (Tiff World File);

– GeoTIFF (Geo Tagged Image File Format);

4) метаподаци:

– XML (Extensible Markup Language);

5) подаци ласерског скенирања:

– LAS (Laser File Format).

V. ДИСТРИБУЦИЈА ПОДАТАКА

Члан 18.

Дистрибуција података у оквиру ГКИС-а обавља се преко:

1) аналогних форми (папир, филм и др.);

2) оптичких електронских медија (CD-ROM и DVD);

3) FTP протокола за пренос датотека;

4) Web сервиса, и то:

– WMS (Web Map Service)-Web протокола за обезбеђивање геореференцираних растерских слика на интернету независно од платформе;

– WFS (Web Feature Service)-Web протокола за обезбеђивање географских објеката и њихових атрибута на интернету, независно од платформе;

– WCS (Web Coverage Service)-Web протокола за обезбеђивање геопросторних информација које представљају појаве чије су величине просторно променљиве категорије, независно од платформе,

- CSW (Catalogue Service)-Web протокола са дефинисаним окружењем за откривање, претраживање и постављање упита у вези са просторним сервисом, подацима и метаподацима, независно од платформе;
- 5) других стандардних протокола.

VI. АДМИНИСТРАЦИЈА И БЕЗБЕДНОСТ

Члан 19.

Администрација и остваривање безбедности ГКИС-а врше се у складу са следећим националним и међународним стандардима:

- 1) SRPS ISO/IEC 27002:2010 који успоставља смернице и опште принципе за отпочињање, имплементацију, одржавање и побољшавање управљања сигурношћу информација;
- 2) SRPS ISO/IEC 27001:2011 који специфицира захтеве за успостављање, имплементацију, примену, праћење, преиспитивање, одржавање и побољшавање документованог система менаџмента безбедношћу информација (ISMS-Information Security Management System);
- 3) ISO стандардима које је објавио Заједнички технички комитет 1, Подгрупа 27, Примена техника сигурности у информационој технологији (ISO/IEC JTC 1 SC 27 – IT SECURITY TECHNIQUES), односно стандардима серије ISO/IEC 27000 који дају смернице за израду и имплементацију безбедносних информационих процедура.

VII. КОНТРОЛА И УПРАВЉАЊЕ

Члан 20.

Спровођење хардверске, системске и комуникационе подршке ГКИС-у, интернет и интранет презентација Завода, као и FTP сервис вршиће се у складу са интерном инструкцијом.

VIII. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 21.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

01 број 95-180/12
У Београду, 3. децембра 2012. године

Директор,
Зоран Крејовић, с.р.